

F. t. l. om politiets virksomhed

vedregel er hjemmelsgrundlaget for politiets indgreb i disse tilfælde. Det indebærer, at politiet kun kan foretage legemsbesigtigelse mv., hvis der foreligger en konkret anledning som f.eks. en fodboldkamp, som erfaringsmæssigt kan udvikle sig til uroligheder.

5.2.2. Rigsadvokaten, Politidirektøren i København og Politimesterforeningens redegørelse om overtrædelser af våbenlovgivningen med hensyn til knive mv.

I løbet af sommeren 2003 skete der nogle alvorlige overfald, hvor tilfældige personer på offentlige steder blev stukket ned med kniv. Overfaldene gav anledning til debat om behovet for at skærpe lovgivningen mv.

Overfaldene gav samtidig anledning til, at justitsministeren for en periode meddelte frit lejde til, at alle straffrit og anonymt kunne aflevere ulovlige knive og andre våben til politiet.

Justitsministeren anmodede endvidere Rigsadvokaten, Politidirektøren i København og Politimesterforeningen om at udarbejde en redegørelse for omfanget af sager, hvor personer ulovligt har besiddet våben eller anvendt knive mv. I redegørelsen skulle endvidere indgå en vurdering af, om der var behov for en styrket retshåndhævelse på området, herunder i form af lovændringer eller gennem en øget kontrolindsats.

Rigsadvokaten, Politidirektøren i København og Politimesterforeningen afleverede den 15. september 2003 "Redegørelse om overtrædelser af våbenlovgivningen med hensyn til knive mv." til justitsministeren.

Redegørelsen indeholder en vurdering af omfanget af sager, hvor personer ulovligt har *besiddet* knive, og af, om dette problem er forøget inden for de seneste år, samt oplysninger fra Kriminalregisteret om antallet af overtrædelser af våbenlovgivningen med hensyn til knive mv.

Det anføres sammenfattende herom i redegørelsen, at det ud fra undersøgelserne må antages, at der i de senere år er sket en vis stigning i antallet af overtrædelser vedrørende våbenlovgivningens regler om knive, men stigningens omfang kan dog ikke angives mere præcist. Samtidig anføres det, at de fleste lovovertrædelser med hensyn til knive omfatter besiddelse af kniv på steder med almindelig adgang, og at mere end halvdelen af afgørelserne også omfatter anden kriminalitet end ulovlig besiddelse af kniv.

For så vidt angår omfanget af ulovlig *anvendelse* af knive fremgår det af redegørelsen fra politiet og anklagemyndigheden, at de eksisterende nyere statistiske oplysninger ikke gør det muligt at belyse, i hvilket omfang knive anvendes i forbindelse med voldskriminalitet. I de tilfælde, hvor en kniv er blevet anvendt

ulovligt, drejer det sig imidlertid typisk om vold efter straffelovens §§ 245-246, voldtægt efter § 216, drab efter § 237, trusler efter § 266 eller røveri efter § 288 eller om forsøg på disse forbrydelser.

Efter Rigsadvokatens, Politidirektøren i Københavns og Politimesterforeningens opfattelse er det næppe muligt på grundlag af de nugældende regler i retsplejeloven, jf. nærmere ovenfor pkt. 2, at øge politiets kontrol, sådan at der i videre omfang end hidtil kan foretages visitation af personer med henblik på at finde våben. Heller ikke gennemførelse af en bestemmelse som § 5 i Politikommissionens udkast til politilov, jf. nærmere ovenfor pkt. 5.1.2., vil efter Rigsadvokatens, Politidirektøren i Københavns og Politimesterforeningens opfattelse give mulighed herfor.

En adgang for politiet til at foretage stikprøvevis kontrol efter våben vil efter Rigsadvokatens, Politidirektøren i Københavns og Politimesterforeningens opfattelse indebære en væsentlig forbedret mulighed for at håndhæve våbenlovgivningen, da risikoen for opdagelse vil blive markant forøget. Det vurderes endvidere, at en sådan mulighed vil kunne medvirke til at begrænse omfanget af voldskriminalitet, hvor der benyttes våben. Det anbefales derfor at overveje, om der i lovgivningen bør indsættes en bestemmelse i stil med bestemmelsen i den norske politilovs § 7 a, som indeholder regler om forebyggende visitation på bestemte steder mv. med visse formelle krav med hensyn til beslutningsniveau, skriftlighed og tidsbegrænsning. Bestemmelsen i den norske politilovs § 7 a er nærmere beskrevet nedenfor i pkt. 5.2.3.1.

Rigsadvokaten, Politidirektøren i København og Politimesterforeningen anbefaler endvidere, at det i givet fald fastsættes, at visitation af personer eller undersøgelse af køretøjer, som gennemføres efter en sådan bestemmelse, ikke kan medføre, at der skal udbetales erstatning, selv om der ikke findes våben ved undersøgelsen. Der henvises herved til, at der som udgangspunkt heller ikke ved visitationer inden for strafferetsplejen i medfør af retsplejelovens regler om legemsbesigtigelse betales erstatning for en kortvarig, resultatløs visitation og ransagning i tilknytning hertil, jf. Rigsadvokatmeddelelse 1/2003. Dette udgangspunkt gælder også, selv om mistankegrundlaget ikke har været tilstede, og fraviges kun i særlige tilfælde.

5.2.3. Fremmed ret

5.2.3.1. I Norge sker ransagning (legemsbesigtigelse) af en person, der er mistænkt for en strafbar handling, og ransagning af f.eks. køretøjer i forbindelse med mistanke om en strafbar handling efter reglerne i straffeprocessloven.